

Motion till riksdagen 2025/26:168

av Jamal El-Haj (-)

al-Aqsamoskéns betydelse och behovet av svensk markering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt bör protestera mot undergrävningar, angrepp och andra åtgärder som hotar al-Aqsamoskéns stabilitet, integritet och historiska arv och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom internationella samarbeten, särskilt FN och Unesco, aktivt bör verka för att skydda al-Aqsamoskén som ett världsarv och som en av islams mest betydelsefulla helgedomar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

al-Aqsamoskén i Jerusalem är en av världens mest betydelsefulla helgedomar och en central plats i muslimsk tro. Den betraktas som den tredje heligaste platsen i islam efter Mecka och Medina och utgör en oundgänglig del av Jerusalems andliga och historiska landskap. Moskékomplexet ligger på Haram al-Sharif, även känt som Tempelberget, som också har djup betydelse för judendom och kristendom. För muslimer världen över är al-Aqsa en symbol för tro, historia, identitet och motståndskraft.

Enligt islamisk tradition är al-Aqsa inte endast en fysisk byggnad, utan en helig plats som funnits sedan urminnes tider. Många muslimer tror att profeter före både Abraham och Moses tillbad Gud på denna plats. Den omnämns i Koranen i samband med profeten Muhammeds nattliga resa, Isra och Mi'raj, då han enligt tron fördes från den heliga moskén i Mecka till den avlägsna moskén – al-Aqsa – och därifrån steg upp till himlen. Denna berättelse gör moskén till en tidlös länk mellan människan och Gud, och den är därför av oerhörd religiös och andlig betydelse.

Den nuvarande moskébyggnaden färdigställdes omkring år 705 e.Kr. under den umayyadiske kalifen Abd al-Maliks son al-Walid. Genom historien har den förstörts

och återuppbyggt flera gånger, bland annat efter jordbävningar och krig. Under korsfarartiden på 1100-talet förlorade al-Aqsa sin religiösa funktion och gjordes om till palats och högkvarter för Tempelriddarorden. Detta var en av de mest dramatiska perioderna i dess historia. När Salah al-Din (Saladin) återerövrade Jerusalem 1187 återställdes moskéns roll som helgedom och blev återigen en samlingsplats för troende muslimer.

Även i modern tid har al-Aqsa varit utsatt för angrepp och hot. Efter sexdagarskriget 1967, då Israel ockuperade östra Jerusalem, blev platsen en symbol för den palestinska kampen. Kort därefter, 1969, tände en extremist eld på moskén, vilket orsakade omfattande skador på dess inredning, inklusive den historiska minbar (predikstol) som ursprungligen hade skänkts av Saladin. Branden väckte global avsky och ledde till krav på internationella insatser för att skydda moskén.

På senare år har nya hot vuxit fram. Undergrävningar och byggnadsarbeten under och kring moskéområdet har skapat oro för att byggnadens stabilitet kan hotas. Dessa åtgärder, ofta kopplade till arkeologiska projekt med politiska motiv, riskerar att undergräva moskéns grund och orsaka strukturella skador. Om moskén skulle skadas allvarligt eller kollapsa vore det en oersättlig förlust för hela mänskligheten.

al-Aqsamoskén är inte bara en religiös helgedom utan också en symbol för palestinsk identitet och nationella strävanden. Varje hot mot dess integritet får omedelbara politiska konsekvenser och kan utlösa våldsamma protester och fördjupad konflikt i regionen. Att skydda moskén är därför inte enbart en fråga om kulturarv och religion, utan också om fred, stabilitet och säkerhet i Mellanöstern.

Unesco har flera gånger betonat att förändringar eller skador på Jerusalems heliga platser strider mot internationell rätt. Eftersom al-Aqsa är upptagen på världsarvslistan har det internationella samfundet ett särskilt ansvar att agera för dess bevarande. Sverige har en lång tradition av att försvara mänskliga rättigheter, religionsfrihet och internationell rätt. Som ett land som står upp för fredlig samexistens har vi ett moraliskt och politiskt ansvar att tydligt markera när heliga platser hotas av destruktiva handlingar.

Sverige bör därför inte bara protestera mot undergrävningar och angrepp, utan också verka inom FN, Unesco och andra internationella sammanhang för att garantera al-Aqsamoskéns framtid. Detta är en fråga som berör både världens muslimer och hela mänsklighetens gemensamma kulturarv. Att värna al-Aqsa är att värna fred, rättvisa och respekt för alla religioner.

Jamal El-Haj (-)